

01.10.2024

SOSIAALI-, TERVEYS- JA PELASTUSLAUTA- KUNTA

ESITYSLISTA

17 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 01.10.2024 klo 16:15
Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh.1
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

01.10.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Pöydälle 10.09.2024 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ja HUS Runkopalvelujen välinen YTA-alasopimus laitoshuoltopalvelujen tuottamisesta	3
4 Ikääntyneiden perhehoidon myöntämisen perusteet sekä palkkiot ja korvaukset	8
5 Pyörätuolien hankinnan keskeyttäminen	13
6 Idän terveysaseman lääkärivuokrauksen hankinta	15
7 Etälääkäripalvelun hankinta terveysasemat ja sisätautien poliklinikka - palveluun	19
8 Henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen hankinta	23
9 Idän perhekeskuksen tarveselvitys	29
10 Itiksen Symppiksen tarveselvitys	32
11 Pöydälle 10.09.2024 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Martina Houtsosen ym. valtuustoaloitteesta koskien koulujen psykiatrisia sairaanhoitajia	35
12 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponnesta koskien yhdenvertaisuuden seuraamista opiskeluhollossa	40
12 Social-, hälsovårds- och räddningsnämndens utlåtande till stadsstyrelsen om fullmäktigeledamoten Nora Grotenfelts hemställningskläm om uppföljning av jämlikheten inom elev- och studerandevården	45
13 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Pia Pakarisen ym. valtuustoaloitteesta koskien vanhemmuuden tuen mallin rakentamista	51
14 Pedihealth Oy:n hankintaohjaisuvaatimus terveydenhuollon pienlaitteiden ja -välineiden sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan hankintapäätöksestä 27.8.2024 § 166	56

01.10.2024

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsen Laura Korpisen ja varatarkastajaksi jäsen Samuel Adouchiefin.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

01.10.2024

Asia/2

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat:

Lapsiperheiden kotipalvelun tuotantotapa-analyysi. Erityissuunnittelija ***** ja lapsiperheiden kotipalvelun esihenkilö ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Nina Salminen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 42504
nina.j.salminen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

01.10.2024

Asia/3

3

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ja HUS Runkopalvelujen välinen YTA-alasopimus laitoshuoltopalvelujen tuottamisesta

Pöydälle 10.09.2024

HEL 2024-010376 T 00 01 06

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyy liitteenä olevan Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ja HUS-yhtymän välisen sopimuksen laitoshuoltopalvelujen tuottamisesta.

Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen ja tarvittaessa tekemään sopimukseen vähäisiä, välttämättömiä muutoksia. Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan päättämään sopimuskauden aikana uusien toimipisteiden lisäämisestä sopimuksen piiriin.

Esittelijän perustelut

Hankinta- ja sopimusjohtaja ***** asiakkuuspäällikkö ***** ja projektipäällikkö ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.3.2017 § 178 on siirretty sosiaali- ja terveysviraston laitoshuoltopalvelujen tuottamisvastuu liikkeenluovutuksella Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille (nykyinen HUS-yhtymä). Liikkeenluovutussopimuksen yhteydessä osapuolet ovat tehneet erillisen yhteistoimintasopimuksen luovutuksen kohteena olleiden laitoshuoltopalvelujen ja siivouspalvelujen tuottamisesta. Liikkeenluovutettuun kokonaisuuteen kuului noin 600 henkilöä sekä 20 ostopalvelusopimusta, joiden perusteella ulkoiset tuottajat tuottivat laitoshuoltopalvelut 95 toimipisteelle. Aiemman laitoshuolto- ja siivouspalvelujen hallinnollisen uudelleenjärjestelyn tavoitteena oli valmistautua silloiseen, vuonna 2017 suunniteltuun vertikaalisen ja horisontaalisen integraation mukaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen (sote-uudistus). 1.1.2023 voimaan tulleen sote-uudistuksen myötä sopijaosapuolet ovat todenneet, että aiemmin toteutettu liikkeenluovutus ei enää vastaa sille asetettuja tavoitteita, eikä se sellaisenaan toimi jatkossa perustana synergiaa tuottavalle yhteistyölle.

Tällä sopimuksella HUS-yhtymän Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle tuottaman laitoshuoltopalvelun vastuut organisoidaan uudelleen vastaamaan paremmin sote-uudistuksen myötä syntynyttä tilannetta sekä HUSin ja Helsingin tehtävien, rahoituksen ja työnjaon muutoksia. HUS keskittyy ydintoimintaansa myös tukipalvelujen tuotannossa.

HUS Runkopalvelut (entinen Asvia, entinen Desiko) jatkaa laitoshuoltopalvelujen tuottajana tietyissä kohteissa. Tällaisia kohteita ovat HUSin tällä hetkellä omassa tuotannossa olevat, kiinteistökohtaiset tai sairaala-alueittaiset sairaala- tai terveydenhuollon palveluja tuottavat toimipisteet. Näissä toimipisteissä laitoshuoltopalveluilta edellytetään erikoisosaamista sairaalakiinteistöjen puhtaanapidosta, aseptista sekä infektioiden torjunta- ja hallintaosaamista. Näitä toimipisteitä on 10.

Helsinki vastaa jatkossa muiden toimipisteiden laitoshuoltopalvelujen tuotannon järjestämisestä. Tämä tarkoittaa kaikkia sosiaalipalvelujen toimipisteitä sekä osaa terveydenhuollon toimipisteistä. Yhteensä näitä toimipisteitä on noin 170. Toimialan vastuulle siirtyvät kohteet ovat noin 90 prosenttisesti tällä hetkellä HUSin alihankkijoiden tuottamia. Siirtyvien kohteiden palvelutuotanto tullaan kilpailuttamaan toimialan toimesta. Siten tuotantotapa on pääosin jatkossakin sama kuin tällä hetkellä, mutta ulkoiset tuottajat ovat jatkossa suoraan toimialan ohjauksessa ja valvonnassa.

Toimialalle tämä tarkoittaa uusia tehtäviä tuottajien kilpailuttamiseen, ohjaukseen ja valvontaan. Näihin uusiin tehtäviin tarvitaan 3 uutta henkilöä. Sen lisäksi joidenkin nykyisten henkilöiden tehtäviä päivitetään siten että kaikkiaan näiden tehtävien tekemiseen käytetään arviolta 5,6 henkilötyövuotta, joka on noin 363 000 euroa vuositasolla. Se on noin 90 000 euroa vähemmän kuin mitä HUS tällä hetkellä laskuttaa toimialaa alihankkijoidensa hallinnoinnista.

Toimiala käynnistää myös pilotoinnin niin sanotusta yhdistelmätyöstä yhdessä seniorikeskuksessa Palvelukeskus Helsingin kanssa. Tarkoitus on saada kokemuksia ruoka- ja puhtauspalvelujen yhdistämisestä ja tuottamisesta kaupungin liikelaitoksen toimintana. Kokemuksia niin ulkoisten tuottajien kuin tämän pilotoinnin osalta tullaan systemaattisesti seuraamaan. Vuoden 2026 lopulla tai 2027 alussa tullaan arvioimaan tuotantotapaa uudelleen.

Sopimus korvaa Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin välisen yhteistoimintasopimuksen laitoshuolto- ja siivouspalvelujen tuottamisesta (kaupunginvaltuuston päätös 29.3.2017 § 178), joka päättyy automaattisesti ilman eri irtisanomista, kun tämä sopimus tulee voimaan ja sen mukainen yhteistyö alkaa.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 36 §) määrittää samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden tehtäväksi yhteistyösopimuksen valtuustokausittain. Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

Järjestämislain 36 §:n mukainen YTA-sopimus on solmittava viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä. YTA-sopimuksen voimaantuloon asti sovelletaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 43 §:ssä tarkoitettua erikoissairaanhoidon järjestämissopimusta. YTA-sopimus korvaa erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen tämän sopimuksen oikeusperusteena. Sopijapuolet kuuluvat eteläiseen yhteistyöalueeseen ja ovat YTA-sopimuksen osapuolia. Tämä sopimus on YTA-sopimuksessa viitattu YTA-alasopimus.

Laitoshuoltopalvelujen tuottaminen jatkossa

HUS Runkopalvelut jatkaa laitoshuoltopalvelujen tuottamista niissä toimipisteissä, jotka sekä Helsingin kaupungin että HUS-yhtymän kannalta tuovat lisäarvoa tai palvelevat kokonaisuutta synergiaedun kautta. Mainittuja synergiaetuja tuottavat esimerkiksi toimipisteen toiminnan kiinteä yhteys terveydenhuoltoon tai sopijapuolten toiminta saman kiinteistön tai kampuksen alueella. Lisäksi sopimuksen tarkoituksena on turvata palvelukuvauksessa (liite 2) kuvattujen laitoshuoltopalvelujen jatkuvuutta sekä niihin liittyvän erityisasiantuntemuksen saatavuutta.

Sopimuksella sovitaan lisäksi Helsingin vastuulle siirtyvistä toimipisteistä ja niiden siirtymisen aikataulusta sekä mahdollisten uusien toimipisteiden lisäämiseen liittyvistä menettelyistä. Helsingin tuottamisvastuulle siirtyviä toimipisteitä ovat tällä hetkellä HUSin alihankintana tuottamat toimipisteet, jotka siirtyvät Helsingin kaupungin tuottamisvastuulle 1.9.2025 alkaen sekä HUSin omana tuotantona tuotettujen sosiaalihuollon toimipisteiden laitoshuoltopalvelut, jotka siirtyvät Helsingin kaupungin tuottamisvastuulle 1.1.2026 mennessä. Toimipistelistauksissa (liitteet 3 ja 4) on määritetty kohdekohtaisesti siirtymisen aikataulu.

Sopimuksen arvo

HUS Runkopalveluiden tuottaman laitoshuoltopalvelun kustannukset Helsingin kaupungille ovat noin 30 miljoona euroa vuonna 2024, joista alihankintana tuotettujen laitoshuoltopalvelujen osuus on noin 8 miljoonaa euroa.

Vuosi 2025 on niin sanottu siirtymävuosi, jolloin ensimmäiset kohteet siirtyvät toimialalle kesken vuotta. Ensi vuonna sopimuksen arvo on noin 27 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 arviolta noin 13 miljoonaa euroa.

Toimivalta

Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen 29.3.2017 § 178 sosiaali- ja terveysviraston laitoshuoltopalvelujen siirtämisestä liikkeenluovutuksella Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille (nykyinen HUS-yhtymä) liikkeenluovutuksen myötä kaupunki solmi samalla yhteistoimintasopimuksen laitoshuolto- ja siivouspalvelujen tuottamisesta. Päättyessään valtuuston päätöksen täytäntöönpanosta 3.4.2017 § 341 kaupunginhallitus kehotti sosiaali- ja terveystointa johtanutta apulaiskaupunginjohtajaa allekirjoittamaan liikkeenluovutussopimuksen ja oikeutti kaupunginkanslian oikeuspalvelut tekemään sopimukseen tarvittavat tekniset ja vähäiset muutokset sekä sosiaali- ja terveysvirastoa huolehtimaan luovutettavia palveluja koskevasta yhteistoiminnasta käytännön järjestyneen.

YTA-sopimuksen perusteella solmittavat YTA-alasopimukset kustannusten jakamisesta ylittävät viranhaltijoiden hankintavaltuudet, minkä vuoksi toimivalta sopimusten hyväksymiseksi on sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Luostarinen, hankinta- ja sopimusjohtaja, puhelin: 09 310 21184
sari.luostarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välinen YTA-alasopimus laitoshuoltopalvelujen tuottamisesta
- 2 Palvelukuvaus
- 3 HUS Runkopalvelut oman tuotannon toimipisteet
- 4 Helsingin kaupungille siirtyvät toimipisteet
- 5 HUS hinnasto 2024
- 6 HUS Laskutusliite
- 7 Uudenmaan tietosuojaliite
- 8 Uudenmaan tietosuojaliite_Käsittelytoimien kuvaus
- 9 Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välinen YTA-alasopimus laitoshuoltopalvelujen tuottamisesta (henkilötiedot suojattu)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

01.10.2024

Asia/3

Otteet

Ote

HUS-yhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Tiedoksi

Palvelukokonaisuuden johtajat ja yhteisten palvelujen johtaja

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 10.09.2024 § 187

01.10.2024

Asia/4

Päätettävä tässä kokouksessa

4

Ikääntyneiden perhehoidon myöntämisen perusteet sekä palkkiot ja korvaukset

HEL 2024-012243 T 05 04 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää vahvistaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen ikääntyneiden perhehoidon myöntämisen perusteet sekä palkkiot ja korvaukset liitteen 1 ja 2 mukaisesti 1.10.2024 alkaen.

Esittelijän perustelut

Arviointipäällikkö ***** ja projektiasiantuntija ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Ikääntyneiden perhehoito

Perhehoito on sosiaalihuoltolain (2014/1301) 14 §:n mukaista sosiaalipalvelua, jonka järjestäminen, tuottaminen ja toteuttaminen on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vastuulla. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen ensisijainen vastuu on tukea ikääntyneiden ja alle 65-vuotiaiden monisairaiden asiakkaiden omaa toimintakykyä ja asiakkaiden kotona asumista.

Ikääntyneiden perhehoidolla tarkoitetaan ikääntyneen hoivan ja huolenpidon järjestämistä perhehoitajan tai hoidettavan kodissa, minkä toteuttaa tehtävään soveltuva ja ennakkovalmennuksen käynyt perhehoitaja (perhehoitolaki 263/2015). Ikääntyneiden perhehoito mahdollistaa ikääntyneen kotona asumista hoivan ja hoidon palvelumuodoilla. Ikääntyneiden perhehoitoon soveltuu henkilö, jolla ei ole vielä palveluasumisen tai ympärivuorokautisen laitoshoidon tarvetta, mutta joka tarvitsee lisätukea kotiin annettavien palveluiden tueksi. Ikääntyneiden perhehoito tukee muun muassa muistisairasta asiakasta sekä ikääntynyttä asiakasta, joka kokee turvattomuutta ja tarvitsee toisen henkilön läsnäoloa. Ikääntyneiden perhehoito mahdollistaa omaishoitajan lakisääteisten vapaiden käyttämistä tai omaishoitajan työssäkäynnin.

Perhehoidon vahvuuksia ovat muun muassa pysyvät ihmissuhteet, jatkuvuus ja koti elinympäristönä. Perhehoidossa on mahdollista antaa yksilöllistä hoivaa ja huolenpitoa, koska hoidettavien määrä on pieni ja hoitaja tai hoitajat pysyvät samoina. Lähtökohtaisesti perhekodissa voidaan hoitaa samanaikaisesti neljää henkilöä, mukaan lukien perhehoi-

tajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt. Perhekodissa voidaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä siinä tapauksessa, että perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi ennakkovalmennuksen käynnyttä perhekodissa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on lisäksi tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä. Ikääntyneiden perhehoitaja voi olla parisuhteessa oleva tai yksinasuva. Perhehoito on koko perheen asia ja edellyttää jokaisen perheenjäsenen hyväksynnän.

Helsingissä on käynnissä Kestävän kasvun hanke vuosille 2023–2025, johon rahoitus saadaan Euroopan unionin kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU). Ohjelmaa koordinoi sosiaali- ja terveysministeriö ja sitä toteutetaan kaikilla Suomen hyvinvointialueilla ja Helsingissä. Tässä yhtenä osaprojektina on Omaishoidon palveluvalikko, jossa on tavoitteena selvittää vastaako ikääntyneiden perhehoito asiakkaiden tarpeisiin, lisääkö palvelun käyttö omaishoitajien lakisäästeisten vapaiden pitämistä ja miten palvelu toimii osana Helsingin ikääntyneiden palveluvalikkoa. Osaprojektiin sisältyy ikääntyneiden perhehoidon pilotointijakso, jonka suunniteltu ajanjakso on 1.10.2024–31.3.2025.

Ikääntyneiden perhehoito perustuu perhehoitajan ja Helsingin kaupungin väliseen toimeksiantosopimukseen, joka laaditaan ennen asiakkaan sijoittumista perhehoitoon, ja jossa määritellään muun muassa osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä perhehoitajalle asiakkaasta maksettava hoitopalkkio. Hoitopalkkion suuruus määräytyy perhehoitajan antaman hoidon vaativuuden ja sitovuuden sekä hoidettavan valvonnan ja ohjauksen tarpeesta.

Asiakasryhmänä ovat ikääntyneiden omaishoidon asiakkaat sekä muut ikääntyneet asiakkaat, jotka tarvitsevat hoitoa ja huolenpitoa. Asiakkaat voivat olla myös kotihoidon asiakkaita. Ikääntyneiden perhehoitoa järjestetään lyhytaikaisena perhehoitona 24 tuntia vuorokaudessa, joka on tilapäistä (enintään 3 kuukautta), sekä osavuorokautisena perhehoitoa 12 tuntia, 6 tuntia ja 3 tuntia. Ikääntyneiden perhehoidolla on tarkoitus korvata kotiin annettavan hoidon palveluseteliä, päivätoimintaa sekä lyhytaikaista hoitoa. Ikääntyneiden perhehoidon myöntämisen perusteina toimivat asiakkaan palveluntarve, ikääntyneiden perhehoidon myöntämisen perusteiden täytyminen sekä asiakkaan kokonaisvaltainen tilanne.

Ikääntyneiden perhehoidon järjestämisestä vastaavat ensisijaisesti asiakasohjaajat yhteistyössä asiakkuuspäälliköiden, hallintoassistenttien, omaishoidon erityisasiantuntijan sekä pilotointijaksolla Kestävän

kasvun hankkeen osaprojektin työntekijän kanssa. Pilotointijaksolle osallistuvat perhehoidosta vastaavat työntekijät toimivat Helsingin kaupungin eri alueilla ja -toimipisteillä. Yhteistyötä tehdään tiiviisti eri säsäisten toimijoiden kesken, joita ovat esimerkiksi kotihoito ja aikuissosiaalityö. Tämän lisäksi yhteistyökumppaneina toimivat Perhehoitoliitto ja Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry.

Palveluun hakeutuminen

Helsingissä toimii ikääntyneille keskitetty neuvontapalvelu Seniori-info. Neuvontapalvelut ohjaavat asiakkaan asiakasohjaukseen.

Asiakkaille tehdään laaja-alainen palvelutarpeenarviointi yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa hänen läheistensä sekä muiden toimijoiden kanssa. Arvioinnissa käytetään interRAI-CA (Resident Assessment Instrument – Contact Assessment = porrastettu palvelutarpeen arviointiväline) + HELSA (Helsinki Social Assessment = laaja-alainen sosiaalisen tilanteen arviointi, jolla kartoitetaan iäkkään henkilön sosiaalisia avun tarpeita ja voimavaroja) -arviointivälineitä. Lisäksi huomioidaan asiakkaan yksilölliset tarpeet. Mikäli asiakkaalle myönnetään ikääntyneiden perhehoitoa, laaditaan asiakassuunnitelma. Tarpeen mukaisesti asiakassuunnitelmaa päivitetään. Asiakkaalle nimetään myös tarvittaessa omatyöntekijä. (sosiaalihuoltolaki)

Palkkiot ja korvaukset

Ikääntyneiden perhehoidon maksettaviin korvauksiin kuuluvat perhehoitajalle maksettavat hoitopalkkiot, kulukorvaukset, mahdolliset käynnistämiskorvaukset sekä -kilometrikorvaukset.

Taloudelliset vaikutukset

Omaishoitajia tuetaan heidän työssään mahdollistamalla heille omaishoidon vapaapäivien pitäminen eri palvelumuotoja hyödyntäen. Omaishoitajien uupumisen ehkäisy ja perheiden kriisitilanteiden ennakointi ehkäisevät kalliimpien palvelujen käyttöä, kuten pitkäaikaisen ympärivuorokautisen laitoshoidon tarvetta.

Tarkoituksena on mahdollistaa kevyemmän palvelun tuote ikääntyneiden palveluvalikkoon, jonka myötä mahdollistetaan ja kohdistetaan asiakkaille oikea-aikaisempi palvelu, ja välttyään asiakkaan liian aikaisin siirtymiseltä raskaampiin palveluihin, jonka myötä laitospalveluita saadaan minimoitua.

Ikääntyneiden perhehoidon pilotointijakso käynnistetään 1.10.2024 alkaen. Ikääntyneiden perhehoidon pilotointijakso ja palvelun juurruttaminen vaatii palvelun järjestäjältä henkilöstöresursseja, kuten asiakas-

01.10.2024

Asia/4

ohjaajia ja hallinnon edustajia. Eri toimijat toteuttavat ikääntyneiden perhehoidon eri prosesseja, kuten perhehoitajien palkkioiden maksamisen, valvonnan ja tukemisen.

Vaikutus asiakkaisiin

Omaishoidon lakisääteisten vapaiden käyttöä voidaan tehostaa eri palvelumuotoja kehittämällä. Ikääntyneiden perhehoito tarjoaa palvelumuodon kotihoidon ja pitkäaikaisen ympärivuorokautisen laitoshoidon välille tukien asiakkaan kotona asumista kohdistamalla yksilöllisen hoidon ja huolenpidon palvelua oikea-aikaiseksi.

Vaikutus muihin palveluihin ja henkilöstöön

Perhehoitajien käyttö vähentää sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten saatavuuteen liittyviä mahdollisia haasteita.

Ikääntyneiden perhehoidon tarkoituksena on mahdollistaa palveluvaihtoehtoja jo olemassa oleviin palveluihin, joita ovat omaishoidon lakisääteisten vapaapäivien aikaisen hoidon järjestämismahdollisuudet päivätoiminta, kotiin annettavan hoidon palveluseteli, ja lyhytaikainen hoito.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on päättänyt 6.11.2018 § 288 lastensuojelun ja vammaispalvelujen perhehoidon korvauksista ja palkkioista sekä samassa oikeuttanut toimialajohtajan päättämään sosiaalihuollon toimeenpanoon liittyvien palkkioiden ja korvausten määrien muista kuin laissa säädettyistä tarkistuksista ja muutoksista. Iäkkäiden perhehoidon korvaukset ja palkkiot ovat uusia, joten niistä päättää lautakunta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Riina Lilja, arviointipäällikkö: 09 310 42660
riina.lilja(a)hel.fi
Minna Schalin, toiminnansuunnittelija: 09 310 44569
minna.schalin(a)hel.fi

Liitteet

01.10.2024

Asia/4

-
- 1 Ikäntyneiden perhehoidon myöntämisen perusteet
 - 2 Ikäntyneiden perhehoidon palkkiot ja korvaukset

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

5 Pyörätuolien hankinnan keskeyttäminen

HEL 2024-003963 T 02 08 01 00

Päätösehdotus

A. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää keskeyttää pyörätuolien hankinnan lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 125 §:n mukaisesti ja kilpailuttaa hankinnan uudelleen.

B. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää oikeuttaa uudelleen kilpailutettavan pyörätuolien hankinnan osalta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Hankinnan kohteena ovat pyörätuolit, joita hankitaan Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan eri toimintayksiköihin sekä lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineinä asiakkaille.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on noin 5 000 000 euroa ja kyse on näin ollen EU-kynnysarvon ylittämästä tavarahankinnasta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala julkaisi pyörätuolien hankintailmoituksen 30.8.2024 sähköisessä julkisten hankintojen ilmoituskannassa Hilmassa osoitteessa hankintailmoitukset.fi. Tarjouskilpailussa oli mahdollista esittää tarjouspyyntöä koskevia lisätietokysymyksiä 12.9.2024 kello 12 mennessä. Hankintayksikkö on vastaanottujen lisätietokysymysten perusteella havainnut useita täsmennys- ja korjaustarpeita hankinnan kohteiden määrittelyssä ja lisäksi kohteille asetettuja vaatimuksia on tarpeen muokata.

Lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 125 §:n mukaisesti hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Hankinnan kohteiden määrittelyä ja niille asetettuja vaatimuksia ei ole mahdollista korjata pelkästään korjaamalla hankintailmoitusta ja tarjouspyyntöä, minkä vuoksi hankintamenettely

tulee keskeyttää. Hankintamenettely käynnistetään mahdollisimman pian uudelleen.

Tarjousten jättämisen määräaika olisi päättynyt 2.10.2024 kello 12. Hankintayksikkö keskeytti pyörätuolien hankinnan 17.9.2024. Hankinnan keskeyttämiseen mennessä hankintaan ei ollut saapunut vielä yhtään tarjousta. Koska tarjouspyyntöön ei ollut jätetty tarjouksia, hankinnassa ei ole asianosaisia.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan vi-
ranhaltija päättää hankinnoista. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on delegoinut 27.8.2024 § 167 toimivaltaansa tavarahankinnoissa toimialajohtajalle 1 000 000 euroon saakka, joten hankinnan ennakoitun arvon ollessa yli 1 000 000 euroa, toimivalta päättää hankinnan keskeyttämisestä kuuluu lautakunnalle. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa toimialajohtajan tekemään uudelleen kilpailutettavan pyörätuolien hankinnan osalta hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 1 000 000 euroa.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituk-
senmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on toimialajohtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sanna Kanervo, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 20252
sanna.kanervo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

- A. Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
- B. Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tiedoksi

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut
Hankintapalvelut

01.10.2024

Asia/6

6 Idän terveysaseman lääkärivuokrauksen hankinta

HEL 2024-008892 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

A. hyväksyä idän terveysaseman lääkärivuokrauksen hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B. oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavan sopimuksen
- päättämään sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta.

Esittelijän perustelut

Johtava ylilääkäri ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Taustaa

Idän terveysaseman Myllypuron, Vuosaaren ja Kontulan toimipisteille hankitaan tällä hetkellä vuokralääkäreitä ja -hoitajia. Kontulassa toimii kaksi, Vuosaassa kolme ja Myllypurossa kolme vuokralääkäriä sekä Vuosaassa kaksi ja Myllypurossa kaksi vuokrahoitajaa. Henkilöstövuokrauksen tarkoituksena on turvata asemien väestölle riittävät palvelut. Idän terveysasemalla erityisesti lääkärirekrytoinnissa on ollut haasteita. Muilla terveysasemilla ei vuokralääkäreitä ole käytetty. Helsingissä on yhteensä 385 terveyskeskuslääkäriä vakanssia eli tähän nähden vuokralääkärien käyttö on hyvin maltillista. Lääkäreiden ja hoitajien veto- ja pitovoimaa pyritään systemaattisesti lisäämään. Hoitajien suhteen vuokraukseen ei tällä hetkellä enää tarvetta ole, sillä hoitajia on saatu hyvin palkattua suoraan työsuhteeseen.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saata-

vuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Hankintayksikkö on huomionnut hankintaa määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa terveydenhuoltopalveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien terveydenhuoltolain mukaisen terveydenhuoltopalvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitettulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusveloitteiden täyttämistä. Tilaaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteamisesta.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on lääkärivuokraus Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan idän terveysasemalle.

Palvelun sisältö ja vaatimukset vuokrattaville lääkäreille on kuvattu tarkemmin palvelukuvauksessa ja muissa tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaisella avoimella menettelyllä.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään hankittava palvelu sekä palvelulle asetetut vähimmäisvaatimukset. Vaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan.

Tarjousten vertailuperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo on 100 prosenttia. Laadulliset kriteerit ote-

01.10.2024

Asia/6

taan huomioon asettamalla hankinnan kohteena olevalle palvelulle tiukat vähimmäisvaatimukset.

Sopimus solmitaan yhden (1) palveluntuottajan kanssa.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on liitteinä 1–3. Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla, ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Sopimus

Kilpailutuksen perusteella solmittava sopimus on voimassa neljä (4) vuotta. Sopimuskauden arvioidaan alkavan 1.4.2025.

Sopimus syntyy vasta, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton arvo koko sopimuskaudelle on 10 miljoonaa euroa.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 27.8.2024 § 167 toimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että terveys- ja päihdepalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Sopimuksen allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa terveys- ja päihdepalvelujen johtaja.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksemukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on terveys- ja päihdepalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tatu Han, johtava ylilääkäri, puhelin: 09 310 38668
[tatu.han\(a\)hel.fi](mailto:tatu.han(a)hel.fi)

01.10.2024

Asia/6

Iida Katila, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 33449
iida.katila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)

Muutoksenhaku

- A. Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B. Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

7

Etälääkäripalvelun hankinta terveysasemat ja sisätautien poliklinika -palveluun

HEL 2024-001845 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

A. hyväksyä etälääkäripalvelun hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B. oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavan sopimuksen
- päättämään sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta.

Esittelijän perustelut

Johtava ylilääkäri ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Taustaa

Etälääkäripalvelu täydentää Digitaalisen terveysaseman tuottamaa, 24/7 toimivaa Päivystysapua 116117, terveysneuvontaa 10023 ja kiireisten Omaolon oirearvioiden käsittelyä, mahdollista enänä hoidettavien lääkärin asiantuntemusta tarvitsevien asioiden hoitamisen ja vähentäen samalla päivystykseen tai terveysasemalle lääkärille ohjaamisen tarvetta.

Vuosien 2023–2024 aikana etälääkärit ovat pystyneet hoitamaan keskimäärin 700 asiakasta kuukaudessa. Palveluntarve kohdistuu erityisesti ilta-, yö- ja viikonloppu-aikaan, jolloin omana toimintana tuottamisessa syntyisi päiväaikaista palkkatasoa korkeammat kustannukset ja kattavan palvelun tuottaminen edellyttäisi useamman lääkärin resursia.

Ostopalveluna etäpalveluiden tarvitsema etälääkäripalvelu on pystytty nykyisen sopimuskauden aikana tuottamaan kilpailukykyisesti noin 180 000 eurolla vuotta kohden, joka vastaa 1,5 terveyskeskuslääkärin vuosikustannuksia (ilman päivystyskorvauksia). Lisäksi sopimus on mahdollistanut tarvittaessa päiväaikaisen terveysasemille annettavan

lääkityksen tarkastamis- ja reseptien uusintatyön. Vuosina 2023–2024 tälle on ollut tarvetta muutamalla lääkärivajeessa olevalla terveysasemalla ja tarve on vaihdellut kuukausittain paljon, ollen suurimmillaan kuukausitasolla noin 2500 asiakkaan reseptin uusintatyö. Päiväaikaisen uusintatyön lomassa etälääkäri on kyennyt antamaan palvelua myös etäpalveluille, joka osaltaan on vähentänyt tarvetta kääntää lääkäriavun tarve terveysasemalle.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Hankintayksikkö on huomionnut hankintaa määritellesään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa terveydenhuoltopalveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien terveydenhuoltolain mukaisen terveydenhuoltopalvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaaja seuraa sopimuskautella palvelun tuottamista ja sopimusvelvoitteiden täyttämistä. Tilaaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteutamisesta.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on terveysasemat ja sisätautien poliklinikka - palvelun etälääkäripalvelu, joka täydentää terveysasemien lääkärin

tuottamaa omaa etälääkäripalvelua terveysasemien aukioloaikojen ulkopuolella ja tarvittaessa myös terveysasemien aukioloaikoina.

Palvelu on kuvattu tarkemmin palvelukuvauksessa ja muissa tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaisella avoimella menettelyllä.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään hankittava palvelu sekä palvelulle asetetut vähimmäisvaatimukset. Vaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan.

Tarjousten vertailuperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo on 100 prosenttia. Laadulliset kriteerit otetaan huomioon asettamalla hankinnan kohteena olevalle palvelulle tiukat vähimmäisvaatimukset.

Palvelua tuottamaan valitaan yksi (1) palveluntuottaja.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on liitteinä 1–5. Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla, ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Sopimus

Kilpailutuksen perusteella tehtävä sopimus on voimassa neljä (4) vuotta. Sopimuskauden arvioidaan alkavan 1.6.2025.

Sopimus syntyy vasta, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton arvo koko sopimuskaudelle on 2 miljoonaa euroa.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 27.8.2024 § 167 toimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että terveys- ja päihdepalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

01.10.2024

Asia/7

Sopimuksen allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimuksen allekirjoittaa terveys- ja päihdepalvelujen johtaja.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on terveys- ja päihdepalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marja-Liisa Lommi, johtava ylilääkäri: 050 5753937
marja-liisa.lommi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 60§, 138§)

Muutoksenhaku

- A. Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B. Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

01.10.2024

Asia/8

8

Henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen hankinta

HEL 2024-011156 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

A. hyväksyä henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B. oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan kohde ja taustaa

Hankinnan kohteena on henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen palvelut helsinkiläisille vammaispalvelujen asiakkaille.

Hyvinvointialueen on toteutettava henkilökohtaista apua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetussa laissa (569/2009) tarkoitettulla palvelusetelillä ja vammaispalvelulain (675/2023) 11 §:ssä tarkoitettulla työnantajamallilla sekä vähintään yhdellä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuista tuottamistoista, joita ovat ostopalvelu ja oma palvelutuotanto. Hankittava palvelu täydentää henkilökohtaisen avun muita hankintatapoja Helsingissä. Palvelun järjestämisessä on huomioitu ruotsinkielisen palvelun saatavuus.

Erityinen osallisuuden tuki on vammaispalvelulain 12 §:n mukainen uusi palvelu. Erityinen osallisuuden tuki on vaihtoehtoinen palvelu henkilökohtaiselle avulle. Palvelun järjestämisessä on huomioitu ruotsinkielisen palvelun saatavuus.

Vammaisella henkilöllä on oikeus saada henkilökohtaista apua, jos hän tarvitsee toisen henkilön apua päivittäisissä toimissa, työssä tai opiskelussa tai vuorovaikutuksessa, vapaa-ajan toiminnassa tai yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Henkilökohtaisen avun tarkoituksena on, että vammaisen henkilön itsemääräämisoikeus toteutuu yhdenvertaisesti muiden kanssa niissäkin tilanteissa, joissa hän tarvitsee toisen henkilön apua. Henkilökohtainen apu ei ole pääosin hoitoa, hoivaa eikä valvontaa. Avustaja ei ole hoitaja tai asiantuntija suhteessa asiakkaaseen, eikä henkilökohtainen apu korvaa kotihoitoa.

Erityinen osallisuuden tuki on tarkoitettu suppealle joukolle vammaisia henkilöitä, joiden osallisuuden toteutuminen ja tukeminen on erityisen haastavaa. Usein kyseessä ovat henkilöt, joilla on kommunikaation ja vuorovaikutuksen ongelmia ja käyttäytymisen haasteita. Erityinen osallisuuden tuki on vammaisen henkilön osallistumista ja osallisuutta edistävä palvelu, joka sisältää tarvittavan ohjauksen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja vammaiselle henkilölle mieluisan vapaa-ajan toiminnan löytämisessä ja toteuttamisessa. Erityistä osallisuuden tukea on järjestettävä joko kodin ulkopuolella tapahtuvaan toimintaan taikka, jos kotona tapahtuvaan toimintaan myönnettävä palvelu on vammaisen henkilön toivomusten tai edun mukainen vaihtoehto.

Henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen myöntäminen asiakkaalle perustuu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen vammaispalvelujen sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan tekemään palvelutarpeen arvioon. Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja tekee päätöksen myönnettävästä palvelusta ja sen toteuttamistavasta. Palvelun on vastattava asiakaspäätöksen, Helsingin kaupungin palveluntuottajalle asetettujen vaatimusten ja henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen yleisiä edellytyksiä.

Henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen ostopalveluja arvioidaan kumpaakin tarvittavan vuosittain muutamalle sadalle asiakkaalle.

Hankinnan kohteina olevia palveluita ei ole aiemmin kilpailutettu.

Hankintayksikkö kuuli palveluntuottajia hankinnan valmistelussa. Hankintayksikkö kutsui palveluntuottajia avoimeen markkinavuoropuheluun. Kutsu julkaistiin hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa Hilmassa osoitteessa hankintailmoitukset.fi. Markkinavuoropuhelutilaisuus järjestettiin Teams-tilaisuutena 13.6.2024.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Han-

kinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saatuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määritellessään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen palveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen palvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaja seuraa sopimuskautella palvelun tuottamista ja sopimusvelvoitteiden täyttämistä. Tilaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteutamisesta.

Tarjouskilpailu

Henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveystarjouskilpailun kynnysarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain mukaisella avoimella menettelyllä. Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään palvelujen sisällöt sekä tarjoajille asetettavat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle asetettavat vähimmäisvaatimukset.

Hankinta on jaettu kahteen osa-alueeseen, jotka ovat:

osa-alue 1: Henkilökohtainen apu

osa-alue 2: Erityinen osallisuuden tuki

Kilpailutuksella perustetaan puitejärjestely. Puitejärjestelyn molempiin osa-alueisiin valitaan kaikki soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset täyttävät palveluntuottajat pois lukien kaksi kokonaistaloudellisesti kalleinta tarjousta, kuitenkin enintään 20 palveluntuottajaa osa-aluetta kohden. Valinta tehdään osa-alueittain. Palveluntuottajat asetetaan ensisijaisuusjärjestykseen osa-alueittain vertailuhinnan perusteella, ja asiakkaalle palveluntuottaja valitaan ensisijaisuusjärjestyksessä ensimmäiseltä, joka soveltuu asiakkaan tarpeisiin. Hankintamenettelyn kaikki ehdot on vahvistettu etukäteen, eikä yksittäisten asiakkaiden palveluita järjestetä kevennettyä kilpailutusta tilausvaiheessa. Mikäli asiakkaan tarpeeseen vastaavia, samanveroisia palveluntuottajia on kyseisessä palvelussa (osa-alueessa) useita, toteutetaan valinta hankintamenettelyn ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Palveluntuottajia kohdellaan palvelun valinnassa tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Esityksen liitteinä (1–5) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään tarkemmin hankintamenettelyn periaatteet, hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia.

Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan, ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti sopimuskauden aikana.

Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Tarjousten vertailuperuste

Tarjousten vertailuperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jossa hinnan painoarvo on 100 prosenttia. Vertailu tehdään osa-alueittain. Vertailuhinta muodostuu osa-alueen kohteille annettujen yksikköhintojen summasta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset.

Sopimus

Hankinnan sopimuskausi on suunniteltu alkavaksi 3.3.2025, ja se päättyy 2.3.2027. Sopimuskauden jälkeen tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta yhdellä (1) enintään kahden (2) vuoden mittaisella optiokaudella. Tilaaja päättää optiokauden käyttöönotosta kuusi (6) kuukautta ennen optiokauden alkamista.

01.10.2024

Asia/8

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo laskettuna hankintamenettelyn kokonaiskestolle optiokaudet mukaan lukien on 3 500 000 euroa.

Tilaaaja ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 27.8.2024 § 167 toimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Sopimuksen allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Outi Ekebom, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 21183
outi.ekebom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)

Muutoksenhaku

A.

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

01.10.2024

Asia/8

B.

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tiedoksi

Vammaispalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut

01.10.2024

Asia/9

9

Idän perhekeskuksen tarveselvitys

HEL 2024-008900 T 10 06 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyy osaltaan Idän uuden perhekeskuksen tarveselvityksen ja tekee tarvepäätöksen hankkeesta, jonka huoneistoala on noin 4000 htm² ja alustava arvio hankkeen kokonaisvuokrasta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle on noin 1 400 000 euroa vuodessa.

Esittelijän perustelut

Tilapalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Idän perhekeskukselle tarvitaan uudet tilat, jotta palvelut voidaan keskittää terveellisiin, turvallisiin ja tulevaisuuden toiminnan vaatimuksia vastaaviin tiloihin.

Nykyiset perhekeskuksen tilat osoitteessa Itäkatu 11 (00930 Helsinki) ovat kunnoltaan heikot ja korjaustoimenpiteet kiinteistön omistajan kanssa eivät ole johtaneet toivottuihin tuloksiin tai niitä ei ole tehty lainkaan. Tämän vuoksi osa toiminnoista on siirtymässä väistötiloihin. Perhekeskuksen tämänhetkinen vuokrasopimus päättyy maaliskuussa 2027. Nykyisten tilojen tilaratkaisut ja kerrosrakenne eivät vastaa parhaalla tavalla palvelujen tarpeita. Nykyiset tilat ovat myös ahtaat ja rakenteeltaan tehottomat.

Hanketta ohjaa kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päättämät 23.5.2023 § 97 linjaukset palveluverkkosuunnittelun tavoitteista ja periaatteista. Tilasuunnittelun lähtökohtana ovat Helsingin kaupungin palvelujen strategiset linjaukset.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluverkkosuunnittelun mukaan palveluiden tulee olla saavutettavuudeltaan palvelun tarvisijalle mahdollisimman optimaalisia.

Uudet toimitilat

Uusien tilojen tulee sijoittua julkisen liikenteen solmukohtaan. Keskukseen tulee olla helposti ja nopeasti saavutettavissa metrolla ja linjautolla. Pääsy rakennukseen tulee olla esteetön, jolloin myös liikuntarajoitteiset ja lastenvaunujen kanssa liikkuvat asiakkaat voivat asioida toimipisteessä.

Tilojen tulee olla monikäyttöisiä ja käyttö- sekä muuntojoustavia, ja niiden tulee mahdollistaa myös tulevaisuuden sote-keskuksen erityyppisiä palvelutoimintoja.

Idän perhekeskuksen palvelut siirtyvät nykyisellä palvelusisällöllään uusiin tiloihin.

Idän perhekeskuksen palvelut

Idän uuteen perhekeskukseen sijoittuvat Itäkadun perhekeskuksen nykyiset palvelut: äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, neuvolan lääkäripalvelut, neuvolan psykologipalvelut, kasvatus- ja perheneuvonta, terapeutin vauvaperhetyö, lasten puheterapia, äitiys- ja lasten fysioterapia, lasten toimintaterapia, lasten suunterveyden ehkäisevät palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaaliohjaus, lastensuojelutarpeen arviointi ja perhesosiaalityö, lastensuojelun sosiaalityö, perhetyö, tehostettu perhetyö, vammaispalvelut, kouluterveydenhuolto ja koululääkärit (jalkautuvana palveluna).

Toimintamallit on suunniteltu toimialan hyväksytyjen ydinprosessien mukaan ja rakennuksessa hyödynnetään palvelujen tuotannossa laajennettua aukioloaikaa (kello 7–20).

Kustannukset

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan irtaimistokustannukset ja ICT-hankinnat ovat noin 5 prosenttia rakentamiskustannuksista. Alustava arvio vuoden 2024 tilanteen mukaan irtaimiston osalta on noin 330 000 euroa, ja näihin kustannuksiin sisältyvät muun muassa irtokalusteet, varusteet ja erityisopasteet. Irtaimiston kuluarvio täsmentyy hankesuunnitteluvaiheessa. ICT-kustannusten arvio on selvityksessä.

Hankkeen toteutus

Hankesuunnittelu alkaa välittömästi päätöksen jälkeen. Idän perhekeskuksen käyttöönotto tavoite on keväällä 2027

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Carl Slätis, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 26307

01.10.2024

Asia/9

carl.slati(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

01.10.2024

Asia/10

10 Itiksen Symppiksen tarveselvitys

HEL 2024-012554 T 10 06 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyy osaltaan Itiksen Symppiksen tarveselvityksen ja tekee tarvepäätöksen hankkeesta, jonka huoneistoala on noin 500 htm² ja alustava arvio hankkeen kokonaisvuokrasta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle on noin 194 000 euroa vuodessa.

Esittelijän perustelut

Tilapalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Itiksen Symppikselle tarvitaan uudet tilat, jotta palvelut voidaan keskitää terveellisiin, turvallisiin ja tulevaisuuden toiminnan vaatimuksia vastaaviin tiloihin.

Itiksen Symppis toimii määräaikaisesti vuokratessa kiinteistössä osoitteessa Kajaaninlinnantie 10 A (00900 Helsinki). Määräaikainen vuokrasopimus päättyy huhtikuussa 2026. Tilat ovat tällä hetkellä 437 m² ja vuokratkustannus on noin 150 000 euroa vuodessa. Nykyiset tilat eivät vastaa Symppiksen tarpeita sijainnin ja saavutettavuuden näkökulmasta.

Hanketta ohjaa kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päättämät 23.5.2023 § 97 linjaukset palveluverkkosuunnittelun tavoitteista ja periaatteista. Tilasuunnittelun lähtökohtana ovat Helsingin kaupungin palvelujen strategiset linjaukset.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluverkkosuunnittelun mukaan palveluiden tulee olla saavutettavuudeltaan palvelun tarvisijalle mahdollisimman optimaalisia.

Uudet toimitilat

Uusien tilojen tulee sijoittua julkisen liikenteen solmukohtaan. Keskukseen tulee olla helposti ja nopeasti saavutettavissa metrolla ja linjautolla. Pääsy rakennukseen tulee olla esteetön, jolloin myös liikuntarajoitteiset asiakkaat voivat asioida toimipisteessä.

Tilojen tulee olla monikäyttöisiä ja käyttö- sekä muuntojoustavia, ja niiden tulee mahdollistaa myös tulevaisuuden sote-keskuksen erityyppisiä palvelutoimintoja.

Itiksen Symppiksen palvelut siirtyvät nykyisellä palvelusisällöllään uusiin tiloihin.

Itiksen Symppiksen palvelut

Itiksen Symppi on päihdepalvelujen matalan kynnyksen päivätoimintapaikka aikuisille päihde- ja mielenterveysasiakkaille. Palveluihin kuuluu muun muassa suonensisäisten huumeaineita käyttävien sosiaali- ja terveysneuvonta huumeidenkäytöstä johtuvien haittojen vähentämiseksi yksilö-, ympäristö- ja yhteiskuntatasolla. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa asiakkaiden terveyttä, sosiaalista asemaa, osallisuutta ja arjen hallintaa.

Symppi tekee yhteistyötä rikosseuraamusviraston kanssa tarjoten mahdollisuuksia rangaistusten suorittamiseen työnä Symppiksessä.

Symppiksessä järjestetään erilaista toimintaa, puurotarjoilu sekä asiakkailla on mahdollisuus peseytymiseen ja vaatehuoltoon. Symppi on auki asiakkaille kello 10.00–15.30 välillä. Ilta-aikaan siellä on mahdollista järjestää päihdehuoltoon sidoksissa olevaa ryhmätoimintaa. Kaksi vartijaa on paikalla koko aukioloajan.

Kustannukset

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan irtaimistokustannukset ja ICT-hankinnat ovat noin 5 prosenttia rakentamiskustannuksista. Alustava arvio vuoden 2024 tilanteen mukaan irtaimiston osalta on noin 20 000 euroa, ja näihin kustannuksiin sisältyvät muun muassa irtokalusteet, varusteet ja erityisopasteet. Irtaimiston kuluarvio täsmentyy hankesuunnitteluvaiheessa. ICT-kustannusten arvio on selvityksessä.

Hankkeen toteutus

Hankesuunnittelu alkaa välittömästi päätöksen jälkeen. Symppiksen tilojen käyttöönotto tavoite on keväällä 2026.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

01.10.2024

Asia/10

Carl Slätis, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 26307
carl.slatis(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

11

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Martina Houtsosen ym. valtuustoaloitteesta koskien koulujen psykiatrisia sairaanhoitajia

Pöydälle 10.09.2024

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Martina Houtsosen ja 25 muun valtuutetun aloitteesta koskien koulujen psykiatrisia sairaanhoitajia seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki ryhtyy selvittämään mahdollisuuksia psykiatristen sairaanhoitajien palkkaamiseksi helsinkiläisiin kouluihin ja oppilaitoksiin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen on koko kouluyhteisön asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Lautakunta näkee ensisijaisena toimenpiteenä huolehtia siitä, että kouluissa toimivien psykologien määrä vastaa lakisääteistä mitoitusta ja vakanssit saadaan täytettyä. Tämän lisäksi lautakunta toteaa, että Helsingissä on täydennetty lakisääteisiä terveydenhoitajien palveluja opiskeluterveydenhuollossa. Toisella asteella on 10 mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneen sairaanhoitajan palvelut 16 vuotta täyttäneille opiskelijoille.

Kouluterveydenhuollon mielenterveystyö on tärkeä osa koululaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin tehtäviin kuuluu myös mielenterveyden edistäminen ja tukeminen sekä lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin kartoittaminen, ennaltaehkäisy ja hoito.

Jokaisessa peruskoulussa on opiskeluhooltolain mukaisesti järjestetyt opiskeluhooltopalvelut, joiden tarkoituksena on yhteisöllisen opiskeluhoollon avulla tunnistaa ilmiöitä ja tarjota moniammatillista palvelua oppilaskohtaisesti. Opiskeluhoollon ensisijainen tehtävä on lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy, varhainen tuki, tuentarpeen arviointi ja tarvittaessa hoitoon ohjaus.

Erikoissairaanhoidossa toteutettavan osastohoidon tarjonta on vähentynyt, mikä näkyy koulujen arjessa psyykkisesti vaikeasti oireilevien lasten määrän kasvuna. Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut tarvitsevat parannuksia, mutta psykiatristen sairaanhoitajien lisääminen kouluihin

ei ratkaise tätä ongelmaa. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin pystytään parhaiten vastaamaan tehostamalla moniammatillista yhteistyötä ja jatkamalla mielenterveyspalvelujen kehittämistä yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketju Helsingissä

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjussa on kuvattu ikäryhmäkohtaisesti lasten ja nuorten mielenterveyttä tukevat palvelut, mielenterveyden tutkimuksen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut sekä eri toimijoiden tehtävät, eri toimijoiden välinen yhteistyö ja konsultaatiokanavat. Palveluketjukuvaus on valmistunut vuonna 2023, ja sitä arvioidaan ja päivitetään osana normaalitoimintaa.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on käytössä lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumalli, johon on koottu yhteen lasten ja nuorten ja perheiden palvelut. Malli auttaa ammattilaisia huolen tunnistamisessa ja tuen järjestämisessä.

Kouluterveydenhuolto osallistuu koulun yhteisölliseen työhön, kuten terveysneuvontaan päihteiden haittavaikutuksista, terveyden edistämisen teemapäiviin ja alueelliseen yhteistyöhön poliisin kanssa. Kouluterveydenhuolto ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelut tarjoaa lakisääteisesti palvelut koulussa ja oppilaitoksessa oleville opiskelijoille. Osana määräaikaistarkastuksia selvitetään terveystarkastuksissa lasten ja nuorten terveyttä, myös mielenterveysoireita ja päihteiden käyttöä. Erityisen tuen tarpeen vuoksi sovituilla vastaanotoilla selvitetään ja seurataan asiakkaiden terveydentilaa. Epäiltyjen mielenterveys sairauksien alkuselvitystä, kartoitusta ja hoitoonohjausta toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Hoito ja diagnosointi toteutuu pääosin muissa palveluissa, lukuun ottamatta nuorten ADHD:n perustason hoitoa 7–17 vuoden ikäisillä koululaisilla ja toisen asteen opiskelijoilla, joiden lääkehoito toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Syksyn aikana arvioidaan tarvetta perustaa keskitetty yksikkö, joka huolehtisi ADHD:n lääkehoidon toteuttamisesta koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa lakisääteisten perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn kriteerien mukaisesti. Jos keskitetty yksikkö perustetaan, olisivat psykiatriset sairaanhoitajat luonteva osa tätä yksikköä.

Kouluterveydenhuollossa, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa sekä nuorisotyössä on lisätty näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden koulutusta ja käyttöä. Keskitetyn konsultaatiopalvelun tuella jokaiseen kouluun on järjestetty psykologipalvelut. Lapsiperheiden palveluissa on otettu käyttöön HYVÄ (Hyvinvointia yhdessä) -malli, joka parantaa yhteistä käsitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tekijöistä.

Opiskeluterveydenhuollon toisella asteella on ollut vuodesta 2013 lähtien mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneita sairaanhoitajia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja mielenterveys- ja päihdeongelmissa. Vakansseja on tällä hetkellä kymmenen. Suurin osa opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajista ja sairaanhoitajista on koulutettu erilaisten lyhytinterventioiden tai terapiamenetelmien käyttöön.

Helsingissä on neljä matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupistettä (Mieppi) ja oma lyhytterapiayksikkö. Nämä palvelevat 13 vuotta täyttäneitä nuoria ja aikuisia. Lyhytpsykoterapiaa järjestetään palvelusetelillä. Nuorisosaama on tarkoitettu 13–23-vuotiaille nuorille, joiden mielenterveyden ongelma ei helpotu tai väisty perustason menetelmien avulla ja joiden ongelma ei ole niin vaikea-asteinen, että nuori täyttäisi HUS nuorisopsykiatrian pääsykriteerit.

Lastensuojelutarpeen arvioinnissa sekä lastensuojelun asiakkuuksissa olevien lasten ja nuorten hoidon tarpeen arviointia ja pääsyä mielenterveyspalveluihin tehostetaan uudistamalla yhteistyökäytäntöjä lastensuojelun ja terveydenhuollon välillä. Erityisesti vakavasti ja toistuvasti rikollisella käyttäytymisellä ja/tai päihteiden käytöllä oireileville nuorille suunnattua psykiatriasta osaamista vahvistetaan.

Monialaista palvelujen koordinoitua parannetaan siten, että palvelujen koordinoitua tarvitseville lapsille nimetään sosiaalihuoltolain mukaisen omatyöntekijän lisäksi terveydenhuollon palveluja koordinoiva hoitovastaava, joka varmistaa lapsen ja nuoren pääsyn tarvittaviin tutkimuksiin ja mielenterveyspalveluihin.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kokeilu

Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa toteutettiin vuosina 2007–2012 kokeilu, jossa muutamissa peruskouluissa työskenteli psykiatrisia sairaanhoitajia. Kokeilu osoitti, että eri kouluissa toimineet psykiatriset sairaanhoitajat eivät pystyneet luomaan ennaltaehkäisevää ja yhtenäistä työskentelymallia. Tämän perusteella todettiin, ettei mallia kannata laajentaa peruskouluihin. Sen sijaan psykiatriset sairaanhoitajat siirrettiin osaksi opiskeluterveydenhuoltoa, jossa sairaanhoito ja hoitolliset mielenterveyspalvelut kuuluvat luontevasti kokonaisuuteen.

Kouluterveydenhuollon näkökulmasta keskitetyt moniammatilliset yksiköt tarjoavat paremmin toimivia, tuloksekkaampia ja tehokkaampia mielenterveyspalveluja lapsille ja nuorille kuin yksittäisten psykiatristen sairaanhoitajien palkkaaminen kouluihin. Keskitetyn mallin avulla voidaan paremmin taata ennaltaehkäisevä työote, henkilöstön osaamisen kehittäminen, tarpeenmukainen työnohjaus sekä työyhteisön tuki.

Psykologien saatavuuteen liittyy edelleen haasteita, joita ratkaistaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kanssa. Mielenterveystyöhön osallistuu monia ammattiryhmiä. On tärkeää huomioida esimerkiksi kuraattorien, terveydenhoitajien ja toisella asteella työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien merkittävä panos lasten ja nuorten mielenterveyden edistämässä. Lisäksi hyvä opettaja tuo lapsen elämään turvaa ja tarjoaa hyvän aikuisen mallin, mikä osaltaan tukee lasten ja nuorten mielenterveyttä.

Vaikutusten arviointi

Vanhemman ja lapsen välinen varhainen vuorovaikutus on keskeinen tekijä lapsen mielenterveyden kehittymiselle. Myös päivähoito, varhaiskasvatus ja koulu vaikuttavat merkittävästi siihen, millaiset valmiudet lapsi saa käsitellä pettymyksiä ja vastoinkäymisiä elämässään. Vanhempien ja perheen omat voimavarat, kyky tukea lapsen kasvua ja kehitystä riittävällä tavalla, lapsen kyvykkyys ja hyvä sosiaalinen pääoma voivat toimia suojaavina tekijöinä. Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen lisää heidän osallisuuttaan, hyvinvointiaan ja voimavarojaan monipuolisesti. Mielenterveysongelmien ehkäisy auttaa lapsia ja nuoria integroitumaan yhteiskuntaan ja kasvamaan sen täysivaltaisiksi jäseniksi, mikä puolestaan vähentää yhteiskunnan kustannuksia. Parhaat tulokset mielenterveyden edistämässä saavutetaan tehokkaasti järjestetyillä, laaja-alaisilla ja oikea-aikaisilla palveluilla, joita tarjoaa koulutettu ja ammattitaitoinen henkilöstö.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Martina Houtsosen ja 25 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien psykiatrisia sairaanhoitajia kouluihin.

Lausuntoa on pyydetty 4.10.2024 mennessä. Lausunto on myös pyydetty kasvatusta- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jyrki Wehkalampi, ylihoitaja, puhelin: 09 310 51940
jyrki.wehkalampi(a)hel.fi
Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Liitteet

01.10.2024

Asia/11

1 Valtuustoaloite 24.04.2024 Houtsonen Martina Psykiatrisia sairaanhoitajia kouluihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 10.09.2024 § 247

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 10.09.2024 § 193

12

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponnosta koskien yhdenvertaisuuden seuraamista opiskeluhollossa

HEL 2023-015790 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponnosta koskien mahdollisuutta seurata säännöllisesti palvelujen yhdenvertaista toteutumista ruotsinkielisissä kouluissa ja ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimiin:

“Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on keinoja, joiden avulla voidaan säännöllisesti seurata opiskeluholton palvelujen yhdenvertaista toteutumista suomen- ja ruotsinkielisissä kouluissa. Laadukkaiden palvelujen tuottamisen, lakisääteisten velvoitteiden ja valtakunnallisten suositusten toteuttamisen edellytyksenä on riittävä henkilöstö. Opiskeluholton terveydenhoitajien, lääkäreiden, kuraattoreiden ja psykologien palvelujen yhdenvertaista toteutumista seurataan mitoitussuosituksen avulla. Suun terveydenhuollon opiskeluholton palvelun yhdenvertaista toteutumista seurataan äidinkielen mukaan saatavien peittävyystietojen avulla. Seurantatiedon perusteella ryhdytään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin opiskeluholton palvelujen yhdenvertaisen toteutumisen edistämiseksi.

Opiskeluholton järjestäminen Helsingissä ja kansalliset mitoitussuositukset

Opiskeluholto on oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 3 §:n mukaan ensisijaisesti yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää toimintaa, jolla edistetään ja ylläpidetään hyvää oppimista ja hyvää psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Opiskeluholtoa toteutetaan yhteistyönä oppijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Yhteisöllinen opiskeluholto on kaikkien oppimisyhteisöissä työskentelevien yhteinen tehtävä ja sen toteutumisesta vastaa päiväkodin johtaja ja koulun tai oppilaitoksen rehtori/koulutuspäällikkö. Oppijoilla on myös oikeus yksilökohtaisiin opiskeluholtopalveluihin, jotka koostuvat esiopetuksen neuvolapalveluista, terveydenhoitajien ja lääkäreiden toteuttamasta koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä kuraattori- ja psykologipalveluista. Opiskeluholton ammattilaisten työtehtävät ja vastuut on määritelty laissa, valtakunnallisissa suosituksissa sekä Helsingin kaupungin alueellisessa opiskeluholto-suunnitelmassa (Kaupunginvaltuusto 13.12.2023, 283 §). Kyseiset määritelmät ovat samat opetuskielestä riippumatta.

Opiskeluhuollon järjestäminen Helsingissä

Helsingin kaupungilla on oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukainen opiskeluhuollon alueellinen suunnitelma, joka ohjaa opiskeluhuoltopalveluiden järjestämistä Helsingin alueella valtuustokausittain. Suunnitelman mukaan opiskeluhuollon tavoitteena on tasalaatuinen ja yhdenvertainen palvelu, myös kielellisestä näkökulmasta, opetuksen ja koulutuksen järjestäjästä riippumatta. Suunnitelman mukaan oppilailla on oikeus saada opiskeluhuoltopalveluja ja opiskeluhuoltokertomus omalla äidinkielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi.

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (jatkossa sotepe-toimiala) vastaa yksilöllisen opiskeluhuollon kokonaisuuden järjestämisestä. Opiskeluhuollon palvelut tuotetaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (jatkossa kasko-toimiala) kanssa. Sotepe-toimiala tuottaa opiskeluhuollon terveydenhoitaja-, lääkäri- ja suun terveydenhuollon palvelut. Kasko-toimiala tuottaa opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhuollon palvelut ovat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi. Ruotsinkielistä opiskeluhuoltoa tarjotaan ruotsinkielisissä oppilaitoksissa (25:ssä esi- ja perusopetuksen toimipisteessä ja kolmessa lukiossa) ja suun terveydenhuollon ruotsia puhuvien ammattilaisten toimesta.

Opiskeluhuoltopalveluja kohdennetaan opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti huomioiden erilaiset periaatteet ja tarpeet, kuten esimerkiksi eri alueiden sosioekonominen asema, erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden määrä sekä vieraskielisten oppijoiden osuus.

Kansalliset mitoitussuositukset

Opiskeluhuollon palvelujen henkilöstömitoituksia ohjaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 a § sekä Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen (jatkossa THL) suositusten mukaiset mitoitus suositukset. Mitoitus suositukset ovat Helsingissä samat riippumatta oppilaitoksen opetuskielestä. Kansallisten suositusten mukainen henkilöstömitoitus, eli oppijoiden määrä suhteessa yhteen työntekijään, on koottu ammattiryhmittäin taulukkoon 1.

Ammatit	Esiopetus	Perusopetus	Toinen aste
<i>Terveidenhoitajat</i>	320(neuvolaikäiset)	460	570
<i>Lääkärit</i>	2270(neuvolaikäiset)	2100	1800
<i>Kuraattorit</i>	-	670	670
<i>Psykologit</i>	-	780	780

Suun terveydenhuollon osalta henkilöstömitoitusta opiskeluhuollossa ei ole säädetty laissa tai alueellisessa opiskeluhuoltosuunnitelmassa. Lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta on kuitenkin säädetty valtioneuvoston asetuksessa (338/2011). Asetuksen mukaan kunnan on järjestettävä oppilaille suun terveystarkastus ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella vuosiluokalla sekä opiskelijalle vähintään kerran opiskeluaikana.

Opiskeluhuollon palvelujen yhdenvertaisen toteutumisen seurannan nykytila ja seurannan perusteella tehdyt havainnot

Opiskeluhuollon palvelujen yhdenvertaista toteutumista seurataan säännöllisesti opiskeluhuollon terveydenhoitajien, lääkäreiden, kuraattoreiden ja psykologien kansallisten mitoitussuosituksen täyttymisellä oppilaitoskohtaisesti. Suun terveydenhuollossa yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan tarkastelemalla asetuksen mukaisten suun terveystarkastusten peittävyystietoja äidinkielen mukaan.

Opiskeluhuollon mitoitussuosituksen toteutuminen ja suun terveystarkastusten peittävyys Helsingissä

Kevätlukukaudella 2024 koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajien määrä on mitoitussuosituksen mukainen. Kokonaisuutta tarkasteltaessa suomen- ja ruotsinkielisten oppilaitosten osalta mitoitusten täyttymisessä ei ole merkittävää eroa. Kesäkuussa 2024 suomenkielissä oppilaitoksissa (perus- ja toinen aste yhteensä) oli 488 oppilasta / kokoaikainen terveydenhoitaja ja ruotsinkielisissä oppilaitoksissa (perus- ja toinen aste yhteensä) 483 oppilasta / kokoaikainen terveydenhoitaja.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäriytyössä ja resurssitilanteessa pääsääntöinen ongelma Helsingissä on ollut pätevän työvoiman rekrytoinnin vaikeudet. Vakansseja on ollut mitoitettuna useita vuosia tehtäviin enemmän kuin mitä on saatu täytettyä. Säännöllisestä rekrytoinnista huolimatta hakijoita avoimiin tehtäviin, määräaikaisiin tai vakituisiin, ei saada läheskään riittävästi. Ongelma on perusterveydenhuollossa yleinen ja yhteinen muiden hyvinvointialueiden kanssa. Päteviä terveydenhuollon työntekijöitä ja erityisesti lääkäreitä on entistä vaikeampi saada. Loppuvuoden 2023 ja kevätlukukauden 2024 aikana Helsingissä on ollut valmiuksia toteuttaa kouluterveydenhuollon ja opiskeluterveydenhuollon laajat lääkärin terveystarkastukset opetuskielestä riippumatta, joko omana toimintana tai ostopalvelutoimintana. Jokaiselle opiskelijalle ja koululaiselle, joka on käynyt terveydenhoitajan määrääkaistarkastuksessa, on tarjottu lakisääteinen lääkärin määrääkaistarkastus. Omavalvonnasta on todettavissa, että yhteydenottoja asiakkailta palautteiden tai muistutusten muodossa siitä, että koulu- tai opiskelu-

terveydenhuollon laajaan terveystarkastukseen lääkärille ei ole pääsyt, ei ole vuoden 2024 aikana tullut koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalveluihin.

Opiskeluhuollon psykologeista on pulaa sekä suomen- että ruotsinkielisissä oppilaitoksissa. Psykologipalvelua on hankittu ostopalveluna ja lisäksi psykologisten tutkimusten tekemisessä on hyödynnetty psykologien konsultaatiotiimiä. Psykologipulan vuoksi kouluissa on lisätty viimeisen vuoden aikana kuraattoreiden määrää, ja kuraattoreiden määrä suhteessa oppilasmäärään onkin ylittänyt kansalliset suositukset niin suomen- kuin ruotsinkielisissä oppilaitoksissa.

Helsingiläiset lapset ja nuoret saavat kehoitteen varata ajan suun tarkastukseen neljä kertaa peruskoulun ja yhden kerran toisen asteen opintojen aikana. Kehotus ajan varaamiseen lähetetään lapsen äidinkielellä. Vuonna 2023 peittävyysluvut olivat ruotsinkielisten 0–17-vuotiaiden osalta 1–8 prosenttiyksikköä matalammat kuin suomenkielisten samanikäisten peittävyysluvut.

Opiskeluhuollon palvelujen yhdenvertaisen toteutumisen säännöllinen seuranta osana omavalvontaa

1.1.2024 astui voimaan valvontalaki (741/2023), joka edellyttää Helsinkiä ja hyvinvointialueita toteuttamaan omavalvontaa ja omavalvonnan avulla saatujen tietojen raportointia aiempaa systemaattisemmin. Valvontalaki edellyttää tarvittaessa korjaamaan omavalvonnan avulla tietoon saadut mahdolliset epäkohdat.

Opiskeluhuollon omavalvontasuunnitelmaa ja sen perusteella toteutettavaa omavalvontaa ja raportointia kehitetään sotepe-toimialalla vastaamaan valvontalakia. Omavalvonnallinen seuranta ja raportointi sisältää muun muassa seurannan henkilöstömitoituksesta. Opiskeluhuollon henkilöstömitoituksen täyttymistä ja suun terveydenhuollon peittävyystietoja opiskeluhuollon tarkastusten osalta voidaan seurata osana omavalvontaa ja huomioida osana alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman seurantaa.

Vaikutusten arviointi

Opiskeluhoitopalvelut ovat ensisijaisesti ennaltaehkäiseviä toimia, joilla tuetaan lasten ja nuorten mahdollisuutta toimivaan arkeen ja hyvään elämään. Henkilöstön saatavuus opiskeluhuollon palveluissa on ratkaiseva tekijä, jotta Helsingissä voidaan opiskeluhoitolaik mukaisesti edistää ja ylläpitää oppijoiden hyvää oppimista sekä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Henkilöstön saatavuus opiskeluhuollon palveluihin on haasteellista monella kansalliskielillä. Yksilöllistä opiskeluhoitoa tarjoavien ammattilaisten saatavuutta lisääviä toimenpiteitä on edistetty ja kehitetään edelleen vastaamaan lasten ja nuorten tarpeita.

Hallintosäännön 25 luvun 1 §:n mukaisesti Helsingin kaupungin palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita pystytään palvelemaan heidän omalla kielellään, suomen tai ruotsin kielellä, kaikilla kaupungin tehtäväalueilla, ja että muutoinkin asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet turvataan. Helsingissä tehdään jatkuvaa työtä kielellisten oikeuksien toteuttamiseksi kaupungin kaikissa palveluissa. Yhdenvertaiset ja laadukkaat opiskeluhuollon palvelut, joita tarjoaa riittävä ja osaava henkilöstö, varmistavat oppijoiden kielellisten oikeuksien toteutumisen myös opiskeluhoitopalveluissa."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Nora Grotenfeltin ja 71 muun valtuutetun kannattamasta toivomusponnosta koskien mahdollisuutta seurata säännöllisesti palvelujen yhdenvertaista toteutumista ruotsinkielisissä kouluissa ja ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimiin.

Toivomusponsi on esitetty kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.12.2023, kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman (§ 283). Lausuntoa on pyydetty 22.10.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sofie Klawér-Kallio, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36375
sofie.klawer-kallio(a)hel.fi

Liitteet

1 Grotenfelt Nina, toivomusponsi, Kvsto 13.12.2023 asia 9

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12

Social-, hälsovårds- och räddningsnämndens utlåtande till stadsstyrelsen om fullmäktigeledamoten Nora Grotenfelts hemställningskläm om uppföljning av jämlikheten inom elev- och studerandevården

HEL 2023-015790 T 00 00 03

Förslag till utlåtande

Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden ger följande utlåtande till stadsstyrelsen om fullmäktigeledamoten Nora Grotenfelts hemställningskläm som gäller möjligheten att regelbundet följa upp huruvida tjänsterna genomförs jämlikt i svenska skolor och att vid behov vidta korrigerande åtgärder:

”Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden konstaterar att social-, hälsovårds- och räddningssektorn har metoder fört att regelbundet följa upp service på lika villkor inom elev- och studerandevården vid finsk- och svenskspråkiga skolor. Det finns tillräckligt med personal för att producera tjänster av god kvalitet, uppfylla lagstadgade skyldigheter och tillgodose nationella rekommendationer. Ett jämlikt utfall av elev- och studerande vårdens hälsovårdar-, läkar-, kurators- och psykologtjänster följs upp med hjälp av rekommendationerna för dimensionering. Jämlikheten för munhälsovården inom elev- och studerandevården följs upp genom uppgifter om täckningsgrad enligt modersmål. Utifrån uppföljningsdata vidtas korrigerande åtgärder vid behov för att främja jämlikheten inom elev- och studerandevårdstjänsterna.

Elev- och studerandevården i Helsingfors samt de nationella rekommendationerna för dimensionering

Enligt 3 § i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) är elevhälsa i första hand en generell och förebyggande verksamhet som främjar och upprätthåller gott lärande, god psykisk och fysisk hälsa och social välfärd. Elev- och studerandevården utförs i samarbete med eleverna och deras vårdnadshavare, och vid behov tillsammans med andra samarbetsorgan. Generellt inriktad elev- och studerandevård är en gemensam uppgift för alla som arbetar i lärgemenskaper, och föreståndaren på daghemmet och rektorn/utbildningschefen på skolan eller läroanstalten ansvarar för den. Eleverna ska dessutom ha rätt till individuellt inriktad elevhälsa, som består av rådgivningsbyråttjänster inom förskoleundervisningen, skol- och studerandehälsovård som tillhandahålls av hälsovårdare och läkare, samt kurators- och psykologtjänster. Uppgifterna och ansvarsområdena för en yrkesperson inom elev- och studerandevården definieras i lag, av de nationella rekommendationer-

na och Helsingfors stads regionala elev- och studerandevårdsplan (stadsfullmäktige 13.12.2023, 283 §). De här definitionerna är desamma oavsett undervisningsspråk.

Organisering av elev- och studerandevård i Helsingfors

Enligt 13 § i lagen om elev- och studerandevård ska Helsingfors stad för varje fullmäktigeperiod ha en regional elev- och studerandevårdsplan som styr ordnandet av de regionala elev- och studerandevårdstjänsterna i Helsingfors. Enligt planen är målsättningen för elev- och studerandevården att ge service av jämn kvalitet och på lika villkor, även ur ett språkligt perspektiv, oavsett vem som ordnar undervisningen och utbildningen. I planen konstateras att eleverna har rätt att få elevvårdstjänster samt en journal från elev- och studerandevården på det egna modersmålet, antingen på finska eller svenska.

Helsingfors stads social-, hälsovårds- och räddningssektor har det övergripande ansvaret för att ordna individuell elev- och studerandevård. Elev- och studerandevårdens tjänster ordnas i samarbete med fostrans- och utbildningssektorn. Social-, hälsovårds- och räddningssektorn erbjuder hälsovårdstjänster, läkar- och munhälsovårdstjänster för elevhälsan. Fostrans- och utbildningssektorn står för kurators- och psykologtjänsterna. Elevhälsan betjänar på finska och svenska. Elev- och studerandevård erbjuds på svenska vid svenskspråkiga läroanstalter (25 svenskspråkiga verksamhetsställen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt tre gymnasier) och av proffs inom munhälsa som talar svenska.

I enlighet med Helsingfors regionala elev- och studerandevårdsplan sker inriktningen av elev- och studerandevården enligt olika principer och behov, till exempel olika regioners socioekonomiska status, antalet elever som behöver särskilt stöd och andelen elever med ett främmande språk som modersmål.

Nationella rekommendationer för dimensionering

I Helsingfors styrs personaldimensioneringen inom elev- och studerandevårdstjänsterna av 9 a § i lagen om elev- och studerandevård och av rekommendationerna från Institutet för hälsa och välfärd (nedan THL). Dimensioneringen i Helsingfors är den samma oavsett undervisningsspråket. Personaldimensioneringen enligt de nationella rekommendationerna, alltså antalet elever i förhållande till en anställd presenteras i tabell 1.

Yrken	Förskoleundervisningen	Den grundläggande utbildningen	Andra stadiet
-------	------------------------	--------------------------------	---------------

<i>Hälsovårdare</i>	320(barn i rådgivningsåldern)	460	570
<i>Läkare</i>	2270(barn i rådgivningsåldern)	2100	1800
<i>Kuratorer</i>	-	670	670
<i>Psykologer</i>	-	780	780

Det finns inga bestämmelser om personaldimensionering för munhälsovården inom elev- och studerandevården i lagen eller den regionala elev- och studerandevårdsplanen. I Statsrådets förordning (338/2011) föreskrivs om förebyggande mun- och tandvård för barn och unga. Enligt förordningen ska kommunen ordna en kontroll av munhälsan för elever i årskurs ett, i årskurs fem och i årskurs åtta samt för studerande minst en gång under studietiden.

Uppföljning av elev- och studerandevårdstjänster på lika villkor i nuläget och iakttagelser från uppföljningen

Likabehandlingen inom elev- och studerandevården följs upp regelbundet genom att antalet anställda hälsovårdare, läkare, kuratorer och psykologer per läroanstalt ska uppfylla de nationella rekommendationerna för dimensionering. I munhälsovården följer man upp likabehandlingen genom kontroll av täckningsgrad enligt modersmål för munhelsokontroll på det sätt som avses i förordningen.

Utfallet för rekommenderad dimensionering inom elev- och studerandevården samt täckningsgraden för munhelsokontroller i Helsingfors

Vårterminen 2024 har antalet hälsovårdare i elev- och studerandehälsovården varit enligt de rekommenderade dimensionerna. När man betraktar de finsk- och svenskspråkiga skolorna som en helhet förekommer ingen märkbar skillnad i dimensioneringen. I juni 2024 fanns det i de finskspråkiga skolorna (grundläggande utbildning och andra stadiet) 488 elever/ heltidsanställd hälsovårdare och i de svenskspråkiga 483 elever (grundläggande utbildning och andra stadiet) / heltidsanställd hälsovårdare.

När det gäller läkaryrket och resurser är bristen på kompetent arbetskraft det primära problemet för elev- och studerandevården i Helsingfors. Det har dimensionerats fler vakanser än vad man har kunnat anställa under flera år. Trots regelbunden rekrytering finns det inte alls tillräckligt med sökande till de lediga platserna, varken tidsbundna eller fasta anställningar. Det är ett allmänt problem inom primärvården och det gäller i alla välfärdsområden. Det är allt svårare att få kompetent

hälsovårdspersonal, inte minst läkare. Under höstterminen 2023 och vårterminen 2024 var det möjligt att i Helsingfors utföra omfattande läkargranskningar inom elev- och studerandehälsovården, oavsett undervisningsspråk, antingen som egen produktion eller som köpt tjänst. Varje elev och studerande som har besökt hälsovårdarens regelbundna kontroll har erbjudits en lagstadgad regelbunden läkarundersökning. Egenkontrollen visar att läkartjänsterna inte har fått respons eller anmärkningar om att man inte har kunnat få en tid för omfattande hälsoundersökning av läkare inom skol- eller studerandehälsovårdens tjänster under 2024.

Det råder brist på såväl finskspråkiga som svenskspråkiga skolpsykologer. Man har köpt in psykologtjänster och dessutom har man anlitat ett konsultationsteam av psykologer för att utföra psykologiska undersökningar. På grund av den stora bristen på psykologer har man ökat antalet kuratorer under det senaste året, och den relativa andelen kuratorer har överskridit de nationella rekommendationerna i både finsk- och svenskspråkiga skolor.

Munhälsovården skickar alla barn och unga i Helsingfors en påminnelse om att boka tid för munhälsokontroll fyra gånger i grundskolan och en gång på andra stadiet. Uppmaningen att boka tid skickas på barnets modersmål. Under 2023 var täckningsgraden för svenskspråkiga barn i åldern 0-17 år 1–8 procentenheter lägre jämfört med täckningsgraden för finskspråkiga i samma ålder.

Regelbunden uppföljning av jämlikhet i elevvårdstjänsterna som en del av egenkontrollen

I tillsynslagen (741/2023), som trädde i kraft den 1 januari 2024, förutsätts att Helsingfors och välfärdsområdena ska utföra egenkontroll och med hjälp av information från egenkontrollen rapportera mer systematiskt än tidigare. Det förutsätts i tillsynslagen att eventuella missförhållanden som uppdagats i egenkontrollen ska rättas till vid behov.

Elev- och studerandevårdens plan för egenkontroll och den egenkontroll och rapportering som görs utifrån dessa utvecklas inom sektorn så att de är i överensstämmelse med tillsynslagen. Uppföljning och rapportering inom egenkontrollen omfattar bland annat uppföljning av personaldimensioneringen. Det är möjligt att genom egenkontroll följa upp personaldimensioneringen i elev- och studerandevården samt täckningsgraden inom munhälsan och att observera dessa som en del av uppföljningen av den regionala elev- och studerandevårdsplanen.

Konsekvensbedömning

Elev- och studerandevården är i första hand förebyggande åtgärder som stödjer barn och ungas möjligheter till en fungerande vardag och ett gott liv. Personaltillgång är en avgörande faktor för att elev- och studerandevården i Helsingfors ska kunna främja och bibehålla elevernas studieframgång, psykiska och fysiska hälsa och sociala välfärd på det sätt som föreskrivs i lag.

Tillgången till personal inom elev- och studerandevården är problematisk på båda nationalspråken. Åtgärder för att öka tillgången på yrkespersoner som tillhandahåller individuellt inriktad elevvård har främjats och utvecklas vidare för att tillgodose behoven hos barn och ungdomar.

Enligt 25 kap. 1 § i förvaltningsstadgan ska Helsingfors stads förvaltning och tjänster ordnas så att invånarna kan få betjäning på sitt eget språk, finska eller svenska, inom stadens alla verksamhetsområden och så att invånarnas och servicetagarnas språkliga rättigheter tryggas även i övrigt. Helsingfors jobbar kontinuerligt för att de språkliga rättigheterna ska tillgodoses i stadens alla tjänster. Goda elev- och studerandevårdstjänster på lika villkor som erbjuds av en tillräcklig och kompetent personal garanterar att elevernas språkliga rättigheter tillgodoses även inom elevvårdstjänsterna.”

Föredragandens motiveringar

Stadskansliet har begärt ett utlåtande från social-, hälsovårds- och räddningsnämnden till stadsstyrelsen gällande den hemställningskläm som understöds av Nora Grotenfelt och 71 andra fullmäktigeledamöter angående möjligheten att regelbundet följa upp hur jämlikheten realiserar inom tjänsterna i de svenskspråkiga skolorna och vidta korrigerande åtgärder vid behov.

Hemställningsklämman har presenterats vid stadsfullmäktiges sammanträde den 13 december 2023, då stadsfullmäktige godkände Helsingfors regionala elev- och studerandevårdsplan (§ 283). Ett utlåtande har begärts senast den 22 oktober 2024.

Föredragande

sektorchef i social-, hälsovårds- och räddningssektorn
Juha Jolkkonen

Upplysningar

Sofie Klawér-Kallio, specialplanerare, telefon: 09 310 36375
sofie.klawer-kallio(a)hel.fi

Bilagor

1 Grotenfelt Nina, toivomusponsi, Kvsto 13.12.2023 asia 9

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

13

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Pia Pakarisen ym. valtuustoaloitteesta koskien vanhemmuuden tuen mallin rakentamista

HEL 2024-007938 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Pia Pakarisen ja 24 muun valtuutetun aloitteesta koskien vanhemmuuden tuen mallin rakentamista seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että lastensuojeluilmoitusten määrän kasvun hillitsemiseksi ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi kaupungin tulisi kehittää yhteistyössä eri toimialojen kesken vanhemmuuden tuen mallia, joka auttaa huoltajia tukemaan lastensa koulunkäyntiä. Koulujen ja oppilaitosten kautta tavoitettavien palvelujen ja tuen avulla varmistetaan resurssien tehokas käyttö. Lisäksi kotoutumisen tukemiseksi tulisi vahvistaa vapaan sivistystyön ja soten yhteistyötä. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten harrastamista sekä liikuntaa tulisi edistää kaupungin tukemien urheiluseurojen avulla, jotta kaikilla olisi mahdollisuus osallistua ja kokea onnistumisen elämyksiä.

Helsingin kaupunkistrategia ohjaa työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi monin tavoin. Se panostaa ennaltaehkäiseviin palveluihin ja laadukkaan koulutuksen tarjoamiseen. Toimialojen välinen yhteistyö ja integraatio ovat keskeisiä tavoitteita. Strategia edistää kotouttamista ja yhdenvertaisuutta ja tukee liikunnan sekä vapaa-ajan merkitystä asukkaiden hyvinvoinnille. Näin strategia luo puitteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiselle ja resurssien tehokkaalle käytölle.

Vanhempien tukeminen on ratkaisevan tärkeää lapsen hyvinvoinnin ja kasvun kannalta. Tämä tuki on tehokkainta, kun eri sektorit, kuten koulu, liikunta, kulttuuri ja nuorisotyö, osallistuvat siihen oman osaamisensa ja lakisääteisten velvoitteidensa puitteissa. Toimialojen välinen yhteistyö mahdollistaa monipuolisemman ja kattavamman tuen perheille, mikä auttaa vanhempia selviämään arjen haasteista ja tukee lasten ja nuorten kasvua tasapainoisiksi ja hyvinvoiviksi yksilöiksi. Tämä edellyttää osaamisen ja toimivien käytäntöjen vahvistamista. Palvelujärjestelmän kykyä tarjota riskiryhmien lapsille ja perheille pitkäkestoista, vaikuttavaa ja jatkuvaa tukea on myös parannettava lyhytkestoisten interventioiden sijaan. On tärkeää lisätä ymmärrystä ja tietoa haavoittuvassa asemassa olevista ja syrjinnälle alttiista lapsi- ja nuorisoryhmistä, selvittää heidän tilanteeseensa johtaneet kehityskulut, ja sen perusteel-

la toteuttaa konkreettisia yhdenvertaisuutta vahvistavia toimia monitoimijaisessa yhteistyössä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että valtuustoaloitteen sisältö on tärkeä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan välinen yhteistyö on edistynyt merkittävästi, mutta kehitystarpeita on edelleen. Erityisesti perusopetuksen jälkeisen koulutuksen piirissä olevien lasten ja perheiden tukemisessa on vielä parannettavaa. Vanhemmuus on hyvin moninainen ja yksilöllinen kokemus, johon vaikuttavat monet tekijät, kuten perheen taloudellinen tilanne, kulttuuritausta, vanhempien koulutustaso ja lasten yksilölliset tarpeet. Yhden yhtenäisen mallin sijaan on tärkeämpää luoda joustava järjestelmä, joka mahdollistaa eri toimialojen yhteistyössä oikein kohdennetun tuen lapsille ja perheille. Tällaisia malleja ovat esimerkiksi matalan kynnyksen palvelut, jotka on suunniteltu vastaamaan erilaisiin tarpeisiin ja tarjoamaan perheille oikea-aikaista ja kohdennettua apua heidän yksilöllisiin olosuhteisiinsa. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta pitää tärkeänä, että kootaan yhteen vanhemmuuden tuen muodot toimialojen palveluissa ja järjestetään yhteisiä koulutuksia osaamisen vahvistamiseksi.

Vanhemmuuden tuen malli

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kasvatus- ja koulutuksen toimialan välillä on viime vuosina kehitetty lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumalli, johon on koottu yhteen lasten ja nuorten ja perheiden palvelut. Malli auttaa ammattilaisia huolen tunnistamisessa ja tuen järjestämisessä. Mallia päivitetään parhaillaan. Vastavaan mallin tarpeellisuudesta on keskusteltu myös varhaiskasvatuksen ja toisen asteen koulutuksen näkökulmasta. Toimialojen välisiä yhteistyöhjeita ollaan parhaillaan tekemässä.

Vanhempien ja huoltajien tietoisuutta oppivelvollisuudesta ja vanhempien vastuista erityisesti maahanmuuttajaperheissä on tarpeen lisätä. Kaupungissa on parhaillaan menossa usealla eri alueella toimialojen yhteinen työskentely Bloomberg-Harvard valmennuksen pohjalta. Monella alueella yhteiseksi tavoitteeksi on tunnistettu vanhemmuuden vahvistaminen maahanmuuttajataustaisissa perheissä.

Maahanmuuttajataustaisten perheiden tukea on viime vuosina kehitetty sekä lapsiperheiden palveluissa että lastensuojelussa muun muassa lasten etsivää työtä laajentamalla sekä lastensuojelun asiakkaille suunnatulla monialaisella perhetyöllä.

Lapsen ja nuoren kehitysympäristössä toimivilla aikuisilla ja ammattilaisilla on käytössä puheeksi oton työkalu HYVÄ-malli, joka auttaa lapsen tai nuoren vahvuuksien löytämisessä, huolen tunnistamisessa ja tar-

peiden tukemisessa. Vanhempien, koulujen sekä perhekeskuspalvelujen ammattilaisten yhteistyö on keskeistä, kun pyritään tukemaan lasten ja nuorten terveellistä kehitystä.

Toimialojen välinen yhteistyö

Tuen tarpeiden varhainen tunnistaminen kouluissa on keskeistä, ja perheille tulee tarjota opiskeluhuollon palvelujen tukea matalalla kynnyksellä ennen kuin tehdään sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus. Tämä tuki tulee integroida osaksi kodin ja koulun välistä yhteistyötä, jotta perheet voisivat vastaanottaa apua ilman leimautumisen pelkoa. Tukea voidaan tarvittaessa järjestää ryhmämuotoisesti ja kohdennetusti tiettyyn teemaan tai ilmiöön.

Hyödyntämällä sosiaalihuoltolain mukaista yhteydenottoa tuen tarpeen arvioimiseksi nykyistä enemmän ja ohjaamalla ne lapsiperheiden yleisiin palveluihin saataisiin vahvistettua varhaiskasvatuksen ja koulun välistä yhteistyötä sekä vähennettyä lastensuojeluilmoituksia. Tärkeää olisi myös lisätä tietoisuutta mahdollisuudesta tehdä sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tuen tarpeen arvioimiseksi yhteistyössä vanhempien kanssa lastensuojeluilmoituksen sijaan. Samalla perheitä tulee ohjata lapsiperheiden yleisiin palveluihin. Perhekeskuksen palvelujen tunnettavuutta tulee lisätä sekä kuntalaisten että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstön osalta. Kaikilla toimijoilla tulee olla tiedossaan esimerkiksi millaisissa asioissa perheneuvolasta voi saada tukea. Kasvatus- ja perheneuvonnan tavoitteeksi on laissa säädetty vanhempien tukeminen heidän kasvatustehtävässään.

Maahanmuuttajaperheiden tavoittamisessa ja kotoutumisen tukemisessa järjestöillä on keskeinen rooli, ja erityisesti äitien kotoutumiseen tulee panostaa jatkossakin. Järjestöjen toiminnan jatkuvuus riippuu suurelta osin poliittisista päätöksistä.

Sivistys- sekä sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen yhteistyössä on kehitetty palvelupolkuja, kuten levottoman lapsen hoito- ja tukipolut, jotka vastaavat lasten neuropsykiatristen haasteiden aiheuttamiin koulunkäyntiin ja syrjäytymiskehitykseen liittyviin ongelmiin. Nämä haasteet vaativat sekä koulun että sosiaali- ja terveyspalvelujen tukea lapsille ja heidän vanhemmilleen.

Kuraattorien ja psykologien siirtyminen sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmä Apottiin vuoden 2025 alusta tarjoaa mahdollisuuden yhtenäistää perheiden tukitoimia eri toimijoiden välillä. Maahanmuuttajaperheille suunnattua matalan kynnyksen tukea on tärkeää kehittää edelleen sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyönä. Esimerkiksi vieraskielisten odottavien ja vauvaperheiden sosiaaliohjaus on yhdistetty neuvolapalveluihin, ja yhteisvastaanottoja on toteutettu muun

muassa Jakomäessä ja Suutarilassa. Tavoitteena on tukea lapsen kielen kehitystä, varhaista vuorovaikutusta ja perheiden kotoutumista. Lisäksi pilotoidaan vieraskielisten kuuden kuukauden neuvolapalveluja yhteistyössä sosiaaliohjauksen kanssa. Somalinkielisten lasten vanhemmille on tarjottu ryhmämuotoista tukea Leppiksen ja puheterapian kautta, jossa painopiste on kielenkehityksen ja vuorovaikutuksen tukemisessa. Näissä ryhmissä on hyödynnetty osittain Vanhempana Suomessa -ohjelman sisältöjä.

Kotoutumisen tuki

Helsingin kaupunki on kehittänyt toimintamallin tukeakseen lastensuojelun asiakkaana olevia maahanmuuttajataustaisia nuoria ja heidän perheitään, joilla on merkittävä syrjäytymisriski. Malli on luotu yhteistyössä lastensuojelun, nuorten päihdepalvelu Pysäkin ja aikuissosiaalityön kanssa. Se ei keskity pelkästään maahanmuuttajataustaan, vaan vastaa laajemmin nuoren ja perheen yksilöllisiin tuen tarpeisiin. Nykyinen palvelujärjestelmä ei aina tunnista riittävästi näiden perheiden erityistarpeita eikä kykene tarjoamaan heille oikeanlaista tukea. Toimintamallin tarkoituksena on huomioida paremmin tämän asiakasryhmän elämäntilanteet ja tarjota monialaista tukea, mikä voi vähentää kodin ulkopuolisia sijoituksia, jotka ovat sekä yhteiskunnalle kalliita että yksilön kannalta usein tehottomia.

Harrastamisen tuki

Harrastamisen Suomen -mallin toteuttamisessa on edelleen kehittämistarpeita. Monialaista yhteistyötä kolmannen sektorin, erityisesti maahanmuuttajajärjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen sekä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa, tulee vahvistaa, jotta malli tavoittaa tehokkaammin eri taustoista tulevia lapsia ja nuoria. Tämä yhteistyö voi edistää harrastustoiminnan saavutettavuutta ja osallistumismahdollisuuksia kaikille, riippumatta heidän kulttuurisesta tai sosiaalisesta taustastaan.

Vaikutusten arviointi

Investoimalla lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä vanhemmuuden tukemiseen luodaan perusta terveelle ja hyvinvoivalle yhteiskunnalle tulevaisuudessa. Ennaltaehkäisevät toimenpiteet vähentävät pitkän aikavälin kustannuksia, jotka syntyvät laiminlyödyistä ongelmista. Oikea-aikainen tuki lapsiperheille on keskeistä niin lasten kuin perheidenkin hyvinvoinnin kannalta. Tukemalla vanhemmuutta edistämme lasten myönteistä kehitystä ja turvallisia kasvuolosuhteita. Helsingin kaupunkistrategian mukaisesti kaupunki panostaa varhaisen vaiheen tukeen lapsiperheille, vahvistamalla perheiden vuorovaikutussuhteita ja tarjoamalla kattavia tukipalveluja arjen ja toimintakyvyn tueksi.”

01.10.2024

Asia/13

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Pia Pakarisen ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien vanhemmuuden tuen mallin rakentamista.

Lausuntoa on pyydetty 30.10.2024 mennessä. Lausunto on myös pyydetty kasvatusta- ja koulutuslautakunnalta ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 09 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Jonna Vanhanen, lastensuojelun sosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 43809
jonna.vanhanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 29.05.2024 Pakarinen Pia ALOITE VANHEMMUUDEN
TUEN MALLIN RAKENTAMISESTA

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14

Pedihealth Oy:n hankintaoikaisuvaatimus terveydenhuollon pienlaitteiden ja -välineiden sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan hankintapäätöksestä 27.8.2024 § 166

HEL 2023-014482 T 02 08 01 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää jättää tutkimatta Pedihealth Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen koskien sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätöstä 27.8.2024 § 166 terveydenhuollon pienlaitteiden ja -välineiden hankinnasta.

Oikaisuvaatimus on saapunut säädetyn määräajan päättymisen jälkeen.

Esittelijän perustelut

Hankintalain (1397/2016) 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on tehnyt päätöksen 27.8.2024 § 166 koskien terveydenhuollon pienlaitteiden ja -välineiden hankintaa.

Kilpailutukseen osallistunut Pedihealth Oy on tehnyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätöksestä hankintaoikaisuvaatimuksen, joka on saapunut Helsingin kaupungin kirjaamoon 17.9.2024 kello 16.05. Oikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Asianosaiselle on lähetetty päätöksestä päätösote muutoksenhakuohjeineen 3.9.2024. Päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, joten vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on siten saanut päätöksestä tiedon 3.9.2024. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan.

Päätösotteen liitteenä olleen muutoksenhakuohjeen mukaan oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä eli viimeistään kello 16. Oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika on päättynyt 17.9.2024 kello 16.00.

Oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa.

Oikaisuvaatimus tulee jättää myöhästyneenä tutkimatta.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankinta-oikaisun käsittelee lautakunta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Krista Mannersuo, johtava hankinta-asiantuntija: 09 310 33760
krista.mannersuo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus_Pedihealth Oy 17.9.2024_henkilötiedot suojattu
- 2 Oikaisuvaatimus_Pedihealth Oy 17.9.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Tarjoaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 27.08.2024 § 166

HEL 2023-014482 T 02 08 01 00

Päätös

A Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti valita terveydenhuollon pienlaitteiden sekä välineiden toimittajiksi seuraavat toimittajat:

- Osa-alue 1, Verenpainemittari, digitaalinen: Medidyne Oy
- Osa-alue 2, Verenpainemittari, digitaalinen, kertakäyttömanseteille: Medidyne Oy

- Osa-alue 3, Verenpainemittari, auskultatorinen: Pamark Business Oy
- Osa-alue 4, Verenpainemittari, aneroidi: Otoplug Oy
- Osa-alue 5, Sormipulssioksimetrit: Fennogate Finland Oy
- Osa-alue 6, Pulssioksimetri: Pedihealth Oy
- Osa-alue 7, Korvakuumemittari: Medidyne Oy
- Osa-alue 8, Otsakuumemittari: Lifemed Oy
- Osa-alue 9, Stetoskooppi, vaativampaan käyttöön: Mediq Suomi Oy
- Osa-alue 10, Stetoskooppi, perus-/yleiskäyttöön: Steripolar Oy
- Osa-alue 11, Stetoskooppi, lasten: Steripolar Oy
- Osa-alue 13, Tonometri: logen Oy
- Osa-alue 14, Seulonta-audiometri: Pedihealth Oy
- Osa-alue 15, Tympanometri: Mediq Suomi Oy
- Osa-alue 16, Kynälamppu: Pedihealth Oy
- Osa-alue 17, Otsalamppu: Pamark Business Oy
- Osa-alue 18, Otsalamppu, valokeilan koko sekä valoteho säädettävissä: Mediq Suomi Oy
- Osa-alue 19, Otsalamppu, kevyt: Mediq Suomi Oy
- Osa-alue 20, Refleksivasarat: Mekalasi Oy
- Osa-alue 21, Ääniraudat: Otoplug Oy
- Osa-alue 22, Dermatoskooppi: Pedihealth Oy
- Osa-alue 23, Sekuntikellot: Mediq Suomi Oy
- Osa-alue 24, Mitat: Pedihealth Oy
- Osa-alue 25, Verisuonidoppler: Mekalasi Oy
- Osa-alue 26, Residuaalinmittauslaite: Pedihealth Oy
- Osa-alue 31, Imulaite, kannettava: Pedihealth Oy
- Osa-alue 32, Imulaite, jalustalla ja pyörillä: Pedihealth Oy
- Osa-alue 33, Yökasteluhälytín: Pedihealth Oy
- Osa-alue 34, INR-mittari: Aidian Oy
- Osa-alue 35, CRP- ja Hb-mittarit: Aidian Oy.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hylätä seuraavat tarjoukset:

- Amartmed Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 17, 18, 19 ja 22
- Berner Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 1 ja 3
- Fennogate Finland Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 1 ja 7
- Fine Medical Oy:n tarjous koskien osa-alueita 25
- Mediq Suomi Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 6, 12 ja 21
- OneMed Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 12 ja 21
- Otoplug Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 17, 18, 19 ja 32
- Pamark Business Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 4, 9, 10, 11, 12, 18, 21 ja 31

- Pedihealth Oy:n rinnakkainen tarjous koskien osa-aluetta 6 sekä tarjoukset koskien osa-alueita 12 ja 21
- Steripolar Oy:n tarjoukset koskien osa-alueita 1, 4, 8 ja 9
- Suomen MediTuote Oy:n tarjous koskien osa-aluetta 5.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti keskeyttää hankinnan seuraavien osa-alueiden osalta:

- Osa-alue 12: Oto- ja oftalmoskoopit
- Osa-alue 27: Alkometri, ammattikäyttöön
- Osa-alue 28: Alkometri, lääkintälaitteeksi hyväksytty
- Osa-alue 29: Häkämittari
- Osa-alue 30: Lääkesumutin.

Valitut tuotteet ja tarjoajat ilmenevät liitteeltä tarjousvertailut ja tarjousten tiedot (Liite 1). Hylätyt tarjoukset ja tarjousten hylkäämisten syyt ilmenevät liitteeltä hylkäämisten syyt (Liite 2).

Sopimukset ovat määräaikaista ja ovat voimassa 31.7.2028 saakka. Sopimuskauden arvioitu alkamisajankohta on syyskuu 2024. Sopimusta voidaan tilaajan niin päättäessä jatkaa kahdella (2) enintään yhden (1) vuoden mittaisella optiokaudella. Optiokaudet voidaan tilaajan hankinnan mukaan ottaa käyttöön myös samalla kertaa.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo optiokaudet mukaan lukien on 2 500 000 euroa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei sitoudu mihinkään hankintamääriin, vaan tuotteita tilataan tarpeen mukaan.

Päätös on ehdollinen kaikkien toimittajien osalta sillä ehdolla, että he toimittavat rikosrekisteriotteensa ja muut vaadittavat lisäselvitykset ennen sopimusten allekirjoittamista.

B Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan hankinta- ja sopimusjohtajan

- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään optiokausien käyttöönotoista
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Krista Mannersuo, johtava hankinta-asiantuntija: 09 310 33760
krista.mannersuo(a)hel.fi